

MIDDEN NEDERLAND
voor gelijke behandeling
tegen discriminatie

AMERSFOORT ACTIVITEITEN VERSLAG 2021

Art.1 MN

AMERSFOORT
**ACTIVITEITEN
VERSLAG 2021**

Art.1 MN

COLOFON

Dit is een uitgave van:

Art.1 Midden Nederland
Kaap Hoorndreef 42
3563 AV Utrecht
030-232 86 66
www.art1mn.nl
info@art1mn.nl

Meer informatie

Met vragen kunt u terecht bij:
info@art1mn.nl

© 2022, Art.1 Midden Nederland, Utrecht

Vormgeving

Miriam Fuselier

Fotografie

Jan Cor van Maanen, Team Art.1 Midden Nederland

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of overgenomen worden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Dit activiteitenverslag is een voorschot op de multi-agency rapportage 2021 die ook over 2019 en 2020 is uitgebracht. Door vertraging in de aanlevering van cijfers door andere partners, wordt de multi-agency rapportage later uitgebracht als onderdeel van de publicatie van de landelijke cijfers aangeleverd door de regionale meldpunten die lid zijn van de Landelijke Vereniging tegen Discriminatie (www.discriminatie.nl). Het Ministerie van Binnenlandse Zaken is van deze situatie op de hoogte.

De heer Lucas Bolsius, Burgemeester van Amersfoort, tijdens de eerste Ketikoti viering van de stad in het bijzijn van genodigden van het Comité 30 juni | 1 juli van Amersfoort. De dame op de voorgrond vertegenwoordigt de oorspronkelijke bewoners van het Latijns-Amerikaans vasteland: de indianen. Ook zij werden tot slaaf gemaakt waardoor hun community een plek heeft bij de jaarlijkse Ketikoti vieringen (Ketikoti staat voor verbroken ketenen).

VOORWOORD

VOORWOORD

Het jaar 2021 droeg de echo's van #blacklivesmatter, de moord op George Floyd en de coronapandemie met zich mee. In het antidiscriminatieveld was dit op verschillende manieren zichtbaar en voelbaar.

Zo verschenen er in 2021 verschillende manifesten vanuit maatschappelijke groeperingen met een verhoogd risico op uitsluiting en discriminatie. In deze manifesten wordt gerefereerd naar de (on)mogelijkheid van het melden van discriminatie of althans het melden op een manier dat enige mate van genoegdoening opleverde voor de melders. Een concreet voorbeeld is het Zwart Manifest waarin een paragraaf is opgenomen over de hervorming van de antidiscriminatievoorzieningen.¹

Vanuit deze roep om hervormingen zijn wij vanuit Midden-Nederland dieper in gesprek gegaan met sleutelfiguren, al is het contact met informele leiders van oudsher een traditie bij Art.1 MN. De samenwerking met de antidiscriminatievoorzieningen in de 4 grote steden (Amsterdam, Den Haag, Haaglanden, Rotterdam en Utrecht) werd aangehaald. Hier kwamen in het najaar van 2021 twee projecten uit rollen die bij voltooiing een kwaliteitsslag zullen betekenen voor het antidiscriminatieveld in het geheel en voor de melder in het bijzonder. In analogie van het coronadashboard wordt er nu gewerkt aan een antidiscriminatie-dashboard waarbij melders, gemeenten en andere belanghebbenden in bijna *realtime* kunnen zien waar meldingen van discriminatie worden gemeld en op welke discriminatiegronden. Ook is er een traject in gang gebracht om de keten van de eerstelijns hulpverlening in het kader van de opvang van slachtoffers van discriminatie in kaart te brengen evenals de krachten en competenties van de betrokken organisaties. De verwachting is dat op deze manier er een beter vangnet en doorverwijzingsstructuur kan worden gecreëerd ten behoeve van de melders van discriminatie.

Daarnaast consolideerde zich in 2021 het fenomeen van de coronamelder. In het tweede opeenvolgend jaar van de pandemie, voelden burgers zich buitengesloten door de coronamaatregelen van de Rijksoverheid, ook al ging het hierbij om maatregelen ter bescherming van de volksgezondheid. Van discriminatie op wettelijke

¹ Website: <https://zwart-manifest.nl/home/>
(maart, 2022)

gronden was geen sprake. Echter, omdat wij ervaren uitsluiting registreren werden ook deze melders door ons opgevangen. Op initiatief van de klachtbehandelaars van Amsterdam en Utrecht werd er een landelijke coronawerkgroep in het leven geroepen die in samenspraak met externe experts de dialoog aangingen over het eenduidig afhandelen en registreren van deze meldingen. Opvallend bij de coronamelders was dat hele groepen in de Nederlandse samenleving voor het eerst ervoeren hoe het voelt om bijvoorbeeld de toegang geweigerd te worden bij een etablissement. Dit bracht veel frustratie en agressie met zich mee, ook in de bejegening van onze klachtbehandelaars. Dit terwijl de reguliere discriminatiemelder dit wel vaker heeft meegemaakt en doorgaans contact zoekt met een antidiscriminatievoorziening als er gevoelsmatig een druppel een emmer heeft doen overlopen. Die melder is doorgaans op een rustiger manier op zoek naar advies, een luisterend oor of dialoog.

In 2021 werden er in totaal meer dan 600 meldingen van discriminatie bij Art.1 MN geregistreerd. Van alle meldingen ging een derde over ervaren corona uitsluiting en een derde van de meldingen over het discriminatiegrond ras. Zoals u weet registreerde Art.1 MN in 2020, 75 meldingen van discriminatie in Amersfoort, waaronder 1 bulkmelding van 17 burgers die het coronalied dat op Radio 10 werd uitgezonden als beledigend ervoeren. In 2021 werden er 73 unieke voorvallen van discriminatie geregistreerd. Er werd dus vaker een beroep op ons gedaan. Van de 73 meldingen waren 32 meldingen coronagerelateerd. Voor een duiding van de meldingen van de gemeente Amersfoort, zie onder de bijlage van deze publicatie.

Gelukkig waren er ook positieve hoogtepunten in de gemeente Amersfoort dankzij de inzet van ambtenaren en bestuurders in de stad. In maart 2021 had Amersfoort als eerste gemeente in de provincie een nieuwe anti-discriminatie agenda. In juni vierde Amersfoort voor het eerst Ketu Koti met de aanwezigheid van de burgemeester, de wethouder en een vertegenwoordiging Art.1 MN. Dit Amersfoorts initiatief werd bijzonder gewaardeerd, ook op landelijk niveau. In oktober ging een tweede editie van de

Week van de Diversiteit van start die in het teken stond van de toegankelijkheid. De tentoonstelling “levenskunstenaars” die nog steeds tegenover het Centraal Station van Amersfoort hangt, herinnert ons aan een mooie week. In november werd online de Route van Verzoening van in gebruik genomen. De Route van Verzoening voert langs diverse wandelpaden in Amersfoort die raakvlakken hebben met het heden en het verleden. De bedoeling is om hiermee, preventief, ontmoetingen te stimuleren tussen burgers, om elkaar beter te leren kennen, en op die manier de leefbaarheid in de gemeente te vergroten. Art.1 MN heeft meegewerkt aan het ontwerp van een toolkit voor het bestrijden van woningmarktdiscriminatie voor bemiddelaars en makelaars. Ook is ons project Inclusie Coaching van start gegaan om sleutelfiguren instrumenten aan te reiken om de moeilijke gesprekken over discriminatie te kunnen voeren.

Wij hopen om samen met de gemeente Amersfoort deze toewijding en commitment voor het bestrijden van discriminatie in de stad te kunnen voortzetten zodat alle burgers een steeds grotere betrokkenheid, inclusie en saamhorigheid ervaren in deze mooie stad.

#amersfoortteltmee
#jijtelmee
#vooralnu

Bernice Calmes
Directeur
Art.1 Midden Nederland

EINDEJAAR GEDICHT

Het pad dat ik tot maart 2020 nam
is onbegaanbaar geworden

Ik wandel in een totaal veranderd landschap en kijk
door een mistige bril vanwege mijn mondkapje
naar nieuwe woorden, nieuwe bedrijven, nieuwe

Is het herfst of is het winter
zo aan het einde van het jaar vervagen de seizoenen
lente en zomer zijn zeker voorbij
de veerkracht van mijn jeugd lijkt soms met corona verdwenen

Toch ben ik uit deze "corona bubbel" aan het stappen
Weg van angst, weg van al die vijandige meningen
Op anderhalve meter kan ik jou ook zien
Op anderhalve meter kan ik jou ook spreken

Jij die een verhaal te vertellen hebt
Jij die net je hond aan het uitlaten bent
Jij die op het veld jouw sporters persoonlijk traint
Ik zie de twinkelingen in jullie ogen, de knipoog, dat kleine gebaar

Dat wil ik vasthouden, dat wil ik omarmen en meegeven
aan iedereen voor in het nieuwe "regenboog" jaar.

Middelbare schoolleerlingen die deelnemen aan het koor van het Corderius College van Amersfoort

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	9
KLACHTBEHANDELING/ MELDPUNT	23
MONITORING EN RAPPORTAGE	24
INFORMATIEVOORZIENING EN VOORLICHTING	25
MELDINGSBEREIDHEID	25
EDUCATIE SCHOLEN	27
ARBEIDSMARKTDISCRIMINATIE	34
MOSLIMDISCRIMINATIE	34
LHBTIQ+	35
HORECA	37
HANDICAP EN CHRONISCH ZIEKEN	38
ONTMOETINGEN IN BUURT EN WIJK	39
BELEIDSADVIES	39
NETWERKEN	42
WONINGMARKTDISCRIMINATIE	45
VERANTWOORDING UREN	46
BIJLAGEN	47

Veelgebruikte afkorting

Art.1 MN

Stichting Art.1 Midden Nederland

VERANTWOORDING ACTIVITEITEN 2021

Tegeltje met de tekst "Durf te leven" op de Hof in het centrum van Amersfoort.

KLACHTBEHANDELING/MELDPUNT

Prestatie afspraken	Realisatie
Klachtbehandeling en registratie	73 meldingen van inwoners 51 meldingen met voorval in Amersfoort (2020 was 75/55).
Afstemming Gemeente	

Art.1 MN registreerde in 2020, 75 meldingen van discriminatie in Amersfoort, waaronder 1 bulkmelding van 17 burgers die het coronalied dat op Radio 10 werd uitgezonden als beledigend ervaren. In 2021 werden er 73 unieke voorvallen van discriminatie geregistreerd. Er werd in 2021 vaker een beroep gedaan op de dienstverlening van Art.1 MN uit Amersfoort. Van de 73 meldingen waren 32 meldingen coronagerelateerd. Voor een duiding van de meldingen van de gemeente Amersfoort, zie onder de bijlage van deze publicatie.

Gedurende het jaar veranderde de samenstelling van de ambtenaren belast met het sociaal domein in Amersfoort.

Vanuit Art.1 MN is er regelmatig contact geweest met ambtenaren belast met:

- Internationale Betrekkingen vanwege de Route van Verzoening.
- Toegankelijkheid in verband met de activiteiten in de Week van de Diversiteit 2021 met als thema: toegankelijkheid.
- Sociaal Domein vanwege het project Inclusie Coaching (i-Coaching).
- Dossier Antidiscriminatie (contactambtenaar van Art.1 MN tot en met Q3).
- Nieuwe coördinator Sociaal Domein (Q4).

In totaal zijn er circa 23 (digitale en telefonische) contactmomenten geweest, met daarnaast nog diverse e-mailwisselingen en informatieverzoeken over diverse onderwerpen.

MONITORING EN RAPPORTAGE

Prestatie afspraken	Realisatie jan - dec 2021
1. Rapportage en monitoring	• Gerealiseerd
2. Nieuwe Monitor discriminatie	• Gerealiseerd
3. Factsheets & trendrapportage	• Diverse factsheets
4. Landelijke samenwerking	• Doorlopend

De Monitor Discriminatie 2020: Provincie Utrecht (multi-agency rapportage) is gerealiseerd in April 2021. De cijfers van Amersfoort zijn hierin opgenomen. In 2022 zal er wederom een multi-agency-rapportage worden geleverd.

Door middel van factsheets en nieuwsberichten heeft Art.1 MN over spraakmakende thema's en de actualiteit gerapporteerd. De volgende factsheets zijn in 2021 gerealiseerd:

- Factsheet Lunar New Year (Anti Aziatisch racism).
- Factsheet G4: Samenwerkingen en meldingen 2021 (Grote vier steden).
- Factsheet Suikerfeest (moslimdiscriminatie).
- Factsheet Keti Koti (Afrofobie).
- Factsheet Kristallnacht (Antisemitisme).
- Factsheet Highlights 2020 (Hoogtepunten uit 2020).

De thematische factsheets zijn gerealiseerd in samenwerking met de desbetreffende doelgroepen en/ of sleutelfiguren uit de diverse gemeenschappen. Deze producten zijn terug te vinden op de website van Art.1 MN.

INFORMATIEVOORZIENING EN VOORLICHTING

Prestatie afspraken	Realisatie jan - dec 2021
1. Informatieverzoeken	• 30

In 2021 ontving Art.1 MN circa 30 verzoeken om informatie of advies vanuit Amersfoort. Ondanks corona probeerden organisaties activiteiten en projecten op gang te brengen ten bate van de inwoners in de stad. De verzoeken kwamen hoofdzakelijk vanuit de gemeentelijke organisatie en het sociaal - maatschappelijk middenveld.

MELDINGSBEREIDHEID

Prestatie afspraken	Realisatie jan - dec 2021
1. Vraag gestuurde voorlichtingsbijeenkomsten	• 7
2. Communicatie, digitale publiciteit middels nieuwsbrieven, social media, websites, interviews	• 12x nieuwsbrief, meer aandacht voor sociale media middels verschillende campagnes.

Vanwege de aanhoudende coronamaatregelen waren publiekelijke bijeenkomsten ook in 2021 aan strenge voorwaarden verbonden. In de gemeente Amersfoort zijn er desondanks toch (online) voorlichtingsbijeenkomsten geweest voor onder andere:

- De nieuwe partners van de Diversiteitsweek.
- De partners van de Route van Verzoening.
- Het project Inclusie Coaching.
- Wijkpartners.

Met Art.1 MN on the Road heeft Art.1 MN met een kraam op de Hof gestaan. Art.1 MN on the Road is een nieuw project die dient ter versterking van de WGA taken (Wet Gemeentelijke Antidiscrimatievoorzieningen, 2009). Hiermee zoekt Art.1 MN direct het contact op met de burger (potentiële melder) nog voordat zich een voorval van discriminatie voordoet. Het doel hiervan is het geven van informatie, de zichtbaarheid van de organisatie en de meldingsbereidheid te vergroten.

Met de campagnes #jijtelmee en #popuitjebubbel is de meldingsbereidheid via online kanalen verder gestimuleerd. De #popuitjebubbel campagne is een doorgroei van de #jijtelmee campagne. Vanuit Art.1 MN werd opgemerkt dat er sprake is van meer agressie in de samenleving maar ook bij melders. De opeenvolgende lockdowns hebben vermoedelijk geleid tot verminderde sociale vaardigheden en omgangsvormen. Met #popuitjebubbel hebben medewerkers van Art.1 MN willen uitbeelden hoe zij omgaan met het (telkens) ontwaken uit een corona lockdown met bijbehorende zoektocht naar connectie met de samenleving en vooral ook naar de positieve elementen in het dagelijks bestaan. Met maandelijks meer dan 20 posts verspreid over verschillende sociale media heeft Art.1 MN op deze manier het bereik van de organisatie weten te vergroten. Projecten als de Route van Verzoening en de Diversiteitsweek hebben gezorgd voor media aandacht.

Ook verzond Art.1 MN in 2021 meer dan 12 nieuwsbrieven naar verschillende doelgroepen. Gedurende het jaar is het aantal abonnees op de algemene nieuwsbrief verdubbeld.

Mustapha Bah van Art.1 MN met wethouder Cees van Eijk bij het kraampje van Art.1 MN on the Road in Amersfoort.

EDUCATIE SCHOLEN

Prestatie afspraken	Realisatie jan - dec 2021
1. 8 lessen in BO, VO, MBO, HBO	• Gedeeltelijk gerealiseerd
2. Netwerk en bijeenkomsten	• Gerealiseerd
3. Publiciteit naar scholen en netwerk	• Gerealiseerd
4. Coördinatie trainerspool	• Gerealiseerd
5. Route van Verzoening	• Gerealiseerd

Door corona is de fysieke toegankelijkheid tot scholen niet altijd mogelijk geweest. Desondanks zijn er 2 gastcolleges gegeven op de Hogeschool voor PABO studenten (HBO). Deze trainingen zijn goed ontvangen. In een evaluatie gaf een deelnemer aan:

“Ik heb veel meningen gehoord hoe andere studenten bepaalde dingen zien. Ik heb veel inzichten gekregen ook over verschillende leefwerelden als het gaat om cultuur.”

Met het Corderius college zijn er 4 afstemmingsmomenten geweest. Art.1 MN is ingezet ter versterking van de werkgroep DuoPenotti van deze school met 1 workshop. Daarnaast hebben leerlingen van het Corderiuscollege opgetreden bij de Keti Koti viering en bij aanvang van de Diversiteitsweek van Amersfoort. Voor de organisatie Taal en Toekomst zijn er 2 workshops georganiseerd. In Q2 is Art.1 MN gestart met de samenwerking met Stichting Vreedzaam met het project ‘De Grondwet is jarig’. Formeel valt dit project onder de prestatie afspraken van 2022 (en verder). Echter de voorbereiding hierop is al vroeg in 2021 opgestart. Het project heeft betrekking op het ontwikkelen van lespakketten voor het basisonderwijs in het kader van het 175 jarig bestaan van de grondwet in 2023.

De website Route van Verzoening is in 2021 gerealiseerd en de website is actief: www.routevanverzoening.nl.

Achtergrond

Het project adresseert verzoening in brede zin. Het woord verzoening kan op verschillende manieren gedefinieerd worden. Zo bestaan er voor verzoening specifieke definities vanuit de diverse (monotheïstische) geloofsgemeenschappen, of laagdrempelige en praktische manieren om verzoening uit te leggen, bijvoorbeeld als twee of meerdere individuen een onderlinge breuk of ruzie bijleggen.

Voor dit project betekent 'verzoening' dat er in Amersfoort aan alle doelgroepen die exclusie ervaren, de mogelijkheid wordt geboden om op basis van reeds aanwezige infrastructuur dan wel symbolen in de stad, om de ervaren breuk of dissonantie, beeldend te herstellen. Daarbij hoort ook dat aan diegenen die over inclusie in dialoog wensen te gaan, de kans wordt geboden om bij de route van de verzoening aan te haken.

In Utrecht beheert Art.1 MN de zogeheten Bitterzoete Route in de wijk Lombok. Die route gaat over de overblijfselen van het koloniaal verleden (van het Oosten) in die stad. Het adresseren van het historisch perspectief dat samenhangt met een discriminatiegrond als ras, heeft een preventief karakter en speelt een rol bij de bewustwording onder een breder publiek. Door te werken aan verzoening en bewustwording hoopt Art.1 MN een bijdrage te leveren aan het versterken van begrip in de maatschappij ten aanzien van de redenen waarom sommige onderwerpen of aanspreekvormen gevoelig liggen bij een aantal bevolkingsgroepen en hoe er gezamenlijk, ook vanuit een lokaal perspectief, gewerkt kan worden aan een vreedzame stad waarbij er ruimte is voor begrip, verzoening en respect voor alle leefwerelden.

De realisatie

De samenstelling van de Route van Verzoening ziet er als volgt uit:

- Hoofdroute: het Ontmoetingspad gaat langs bekende en potentiële ontmoetingsplekken in de stad,
- Thematische paden die samenkomen in of nabij de hoofdroute:
 - Het Ketu Koti pad,
 - De Koloniale wandeling,
 - Het Gilden pad,
 - Herdenkingsstenen pad,
 - Het Boeren pad.

Achterliggende gedachte: het ongeoorloofd onderscheid, uitsluiting of discriminatie komt soms voort uit onwetendheid. Door oprecht en respectvol moeite te doen om een ander te leren kennen, wordt er ruimte gecreëerd voor erkenning, verzoening en wellicht vriendschap. Erkenning en verzoening scheppen banden tussen burgers die kunnen leiden tot een grotere solidariteit en leefbaarheid in de stad. Bewustwording is hierbij een sleutelbegrip.

Voor Art.1 MN betekende het bouwen van de Route van Verzoening:

- Een puzzel bijeen brengen

Een ontdekkingstocht naar de verhalen van de stad maar ook een reis tussen de emoties van diverse groepen in de stad, diverse beleefwerelden van burgers en de wortels en geschiedenissen van mensen en groepen mensen in de stad

- Een exercitie van geduld, liefde, bondgenootschap, consensus zoeken en coalities bouwen

De Toekomst

Met de deelnemende partners en organisaties wordt besproken in hoeverre het mogelijk is om bijbehorende lespakketten te ontwikkelen voor het onderwijs. Daarnaast lopen er gesprekken met partners in de stad om de route breder te promoten.

In het kader van Inclusie Coaching (i-coaching) is er een informatiesessie geweest voor stakeholders (Indebuurt033, gemeente Amersfoort).

inleiding van de Route van Verzoening www.routevanverzoening.nl (met dank aan de SDG Hub) door wethouder Cees van Eijk na het maken van een puzzel van Amersfoort.

Puzzel van alle wijken van Amersfoort, handgemaakt bij de sociale werkplaats Hart van Vathorst, in Amersfoort. De puzzel bevindt zich in het Stadhuis. Afmetingen circa 70 cm x 120 cm.

Deelnemers aan de eerste Keti Koti-viering van Amersfoort, waaronder vertegenwoordigers/ genodigden van het Comité 30 juni | 1 juli van Amersfoort (onder andere: nazaten van slaven met indiaanse roots en Afrikaanse roots), het NinSee, Art.1 Midden Nederland en de heer Tahsin Bulbul, raadslid van de Gemeente Amersfoort, die het initiatief heeft genomen om een motie in te brengen voor de viering van Keti Koti in Amersfoort.

ARBEIDSMARKTDISCRIMINATIE

Prestatie afspraken	Realisatie jan - dec 2021
1. Ondersteuning werkgeversservicepunt	• Niet gerealiseerd
2. Maatwerk voorziening arbeidsmarktdiscriminatie	• Niet gerealiseerd
3. Monitoren ontwikkelingen arbeidsmarkt	• Gerealiseerd

Er is gedurende 2021 bij meerdere gelegenheden geprobeerd contact te leggen met het Werkgeversservicepunt (WGSP). Het initiatief voor dit contact lag in de eerste instantie bij WGSP zelf en andere instanties binnen Amersfoort. Dit contact is niet van de grond gekomen zoals gehoopt, ondanks herhaalde pogingen van Art.1 MN om een intensiever contact op te zetten. Desondanks is er in 2021 door Art.1 MN een meldroute arbeidsmarktdiscriminatie ontworpen. In 2022 hoopt Art.1 MN de route te verspreiden onder belanghebbenden samen met Amersfoortse partners.

MOSLIMDISCRIMINATIE

Prestatie afspraken	Realisatie jan - dec 2021
1. Contact met moskeeën/Islamitische organisaties	• Gerealiseerd
2. Sleutelfiguren en inwoners trainen	• In 2021 gestart, vanwege corona in Q1 2022 ingepland

In 2021 heeft Art.1 MN een informatiebrief verstuurd naar de moskeeën met het verzoek om werkbezoeken te plannen bij Art.1 MN en/of een afspraak met de verschillende imams.

Tevens is het onderzoek 'Utrecht is mijn stad' over moslimdiscriminatie verspreid onder de moslimgemeenschap in Amersfoort vanuit de veronderstelling dat de aanbevelingen uit dit rapport naar alle waarschijnlijkheid grotendeels ook voor Amersfoort van toepassing zullen zijn. Door corona hadden de moskeeën vrij stringente beperkingen ingesteld en waren grotendeels niet toegankelijk. Desondanks werkte de Amersfoortse Imam Talhahoui van de El Fath Moskee mee aan de factsheet over moslimdiscriminatie in 2021. De geplande trainingen uit 2021 staan nu gepland in Q1 van 2022.

LHBTIQ+

Prestatie afspraken	Realisatie jan - dec 2021
1. Deelname Regenboogplatform	• Gerealiseerd
2. Pride Amersfoort	• Afgelast, activiteiten in Diversiteitsweek

Het Regenboogplatform Amersfoort heeft onder andere de volgende aandachtspunten vastgesteld in Q1 van 2021:

- Een veilig sportklimaat
- Zichtbaarheid
- Het bestrijden van eenzaamheid en
- Het belang van sensitieve zorgverleners.

Corona heeft helaas doorlopend voor beperkingen gezorgd in de actiekalender. In samenwerking met Stichting Keiroze was er op 4 mei een kranslegging. Kees van den Berg, bestuurslid van Art.1 MN maakte een lied om Roze Zaterdag extra kracht bij te zetten.

Gedurende het jaar volgde de Gemeente Amersfoort belangstellend de ontwikkelingen rondom het meldplatform [#weblijvenonzelf](https://www.weblijvenonzelf.nl) www.weblijvenonzelf.nl

In het kader van de Diversiteitsweek is er onder andere een netwerkborrel en een gesprek over LHBTIQ+ veiligheid in samenwerking met COC MN georganiseerd. Ook in 2021 zijn er samen met COC MN kaarten gestuurd naar LHBTIQ+ personen met een risico op eenzaamheid maar ook om de doelgroep een hart onder de riem te steken.

**We blijven
onzelf**

“DANKJEWEL VOOR DE LIEVE
 KAART. EN VOOR HET VERHAAL
 DAT JE SCHREEF. STEEKT WEL
 EEN HART ONDER DE RIEM, HAD
 IK NET NODIG”.

Afbeelding van eindejaar kaart van Art.1 Midden Nederland voor burgers met een verhoogd risico op eenzaamheid. De voorkant is geleverd door een studente van de Scholen in de Kunst van Amersfoort. Een ontvanger van de kaart stuurde bovenstaande reactie naar Art.1 MN.

HORECA

Prestatie afspraken

Realisatie jan - dec 2021

1. Deelname Convenant Veilig Uitgaan
2. Overleggen Convenant Veilig Uitgaan

- Gerealiseerd
- Gerealiseerd

Er zijn een aantal vergaderingen van het Convenant Veilig Uitgaan geweest in 2021. Aandachtspunten waren onder meer het bespreken van het conceptprotocol Gebiedsontzegging en de antidiscriminatie agenda welke is vastgesteld in de Gemeenteraad.

In het Convenant Veilig Uitgaan kwam naar voor dat men alerter dient te zijn op de discriminatie vanwege uiterlijk. De coronacrisis heeft blootgelegd dat mensen met een Aziatisch uiterlijk veel beledigende op- en aanmerkingen te horen krijgen. Discussies over mondkapjes kunnen door de aanhoudende beperkingen sneller escaleren. Echter, door corona bleef ook het uitgangslven voor een groot deel van het jaar gesloten.

In 2021 werd er gewerkt aan een nieuw Convenant Veilig Uitgaan, Art.1 MN heeft hierbij beleidsmatige en juridische ondersteuning geboden en zal meewerken met het herschrijven en corrigeren van dit convenant, ook in het kader van het nieuwe ontzeggingsbeleid.

HANDICAP EN CHRONISCH ZIEKEN

Prestatie afspraken	Realisatie jan - dec 2021
1. Regionaal Overleg Handicap Chronische Ziekte	• 1; door corona verder niet ingepland
2. Afstemming ambtenaren Toegankelijkheid en voorkomende acties	• Gerealiseerd

Ter gelegenheid van het 15 jarig bestaan van het VN Verdrag inzake personen met een beperking (2006) en de ratificatie van dit verdrag door Nederland (2016) stond de Week van de Diversiteit in het teken van Toegankelijkheid. In samenwerking met 13 verschillende partners in Amersfoort heeft Art.1 MN een veelzijdig programma kunnen neerzetten rondom dit thema. Een aantal activiteiten hadden directe raakvlakken met toegankelijkheid:

- Een tweetal panelgesprekken, waarvan 1 openbaar en 1 in een besloten groep mensen met een beperking
- De tentoonstelling “Levenskunstenaars” met verhalen van 5 vrouwen die leven met een beperking. De tentoonstelling is tegenover het Centraal Station van Amersfoort opgehangen aan de ramen van de organisatie SDG-Hub (voormalig Gerechtsgebouw). Via een QR code hebben belangstellenden toegang tot de verhalen van de vrouwen.

Art.1 MN heeft deelgenomen aan 1 Regionaal Overleg Handicap Chronische Ziekte. Andere overleggen gingen vanwege corona niet door.

ONTMOETINGEN IN BUURT EN WIJK

Prestatie afspraken	Realisatie jan - dec 2021
1. Sleutelfiguren faciliteren om problemen in de wijk op te lossen	• Gerealiseerd

Er is in 2021 contact geweest met de stichtingen Vreedzame Wijk en InDeBuurt033 en er zijn verschillende trainingen aan wijkprofessionals gegeven. Art.1 MN heeft aan twee netwerkbijeenkomsten met ambtenaren, wijkwerkers, sleutelfiguren en wijkbewoners deelgenomen ter gelegenheid van de introductie van de nieuwe Inburgeringswet.

In Q3 vond er een bijeenkomst met bijbehorende training plaats voor buurtmoeders. De deelnemers aan deze training waren hoofdzakelijk vrouwen uit de moslimgemeenschap die weinig Nederlands spreken, terwijl zij al langer in Amersfoort woonachtig zijn. De vrouwen in dit netwerk ondersteunen elkaar bij het zoeken naar banen en vrijwilligerswerk. In de zomer heeft Art.1 MN heeft deelgenomen aan een bijeenkomst van een Wijkteam in Amersfoort.

BELEIDSADVIES

Prestatie afspraken	Realisatie jan - dec 2021
1. Advisering alg. wat niet valt onder andere terreinen	• Gerealiseerd

Art.1 MN heeft advies uitgebracht over de anti-discriminatieagenda en de theoretische grondslag van het diversiteitskristal. In maart van 2021 is de nieuwe agenda door de gemeenteraad aangenomen. Er zijn informatiesessies aangeboden voor wijkopbouwwerkers, waarbij een verband werd gelegd tussen de nieuwe anti-discriminatieagenda en het project i-Coaching voor vrijwilligers. Hier zijn twee filmpjes over gemaakt en een PowerPoint presentatie geleverd.

Levenskunstenaars

15 jaar VN-verdrag handicap... en nu?

De tentoonstelling vertelt de verhalen van mensen met een beperking en/of een chronische ziekte in de regio Amersfoort. Vijf jaar geleden werd het VN-verdrag Handicap door Nederland goedgekeurd, maar welke oplossingen heeft dit gebracht voor burgers? Vijf levenswijze vrouwen, Brenda, Conny, Mary, Nelskida en Tanya vertellen hun verhaal, en staan stil bij de hoogtepunten en uitdagingen in het dagelijks leven.

Bekijk de verhalen door de QR code te scannen of ga naar www.vnverdrag.nl

Vrt

LEES MEER:

Opening tentoonstelling "Levenskunstenaars" (op de voorgevel van Stationsplein 14 in Amersfoort). Een dame scant de QR code om de verhalen die horen bij de posters te kunnen lezen.

NETWERKEN

Prestatie afspraken	Realisatie jan - dec 2021
1. Zoveel mogelijk bondgenoten en partijen in de stad benaderen waar mogelijk	• Gerealiseerd
2. Week van de Diversiteit	• Gerealiseerd

In 2021 is er contact gelegd met onder andere: Indebuurt033, partners Route van de Verzoening, partners week van de Diversiteit, Ketj Koti Amersfoort, regionale pers (AD) nationale pers (Volkskrant, NOS, RTL), politie, BOAs, Stichting Keiroze, NinSee, Corderius College, St. Vreedzaam, overige partners Regenboogplatform, RDO, LVtD, G4 ADVs (Den Haag Meldt, ADB Haaglanden, Radar/Art1 en MDRA), COA Amersfoort, Gluren bij de Buren/Struinen bij de Tuinen en Bureau Internationale Betrekkingen Amersfoort.

In het jaar 2021 stond de Week van de Diversiteit in het teken van Toegankelijkheid. Aanleiding was het 15 jarig bestaan van het VN Verdrag inzake personen met een beperking (2006) en de ratificatie van dit verdrag door Nederland (2016). Het programma zag er als volgt uit:

MAANDAG

4 oktober 2021

Kick-off Diversiteitsweek 2021 met de opening van de tentoonstelling 'Levenskunstenaars'

WOENSDAG

6 oktober 2021

11:00 uur Online Ontmoeting Mijn Leven 2.0

DONDERDAG

7 oktober 2021

19:30 uur: Panelgesprek Toegankelijkheid o.l.v. Gerard Hilhorst

VRIJDAG

8 oktober 2021

09:00 - 13:00 Art.1 MN On The Road Amersfoort
Markt De Hof

COMING OUT FESTIVAL

8/ 9 /10/11 oktober 2021

Met onder andere: een Netwerk BBQ van COC MN, Panelgesprek LHBTIQ+ veiligheid, Opening Regenboogzebrapad, Pride Walk, uitreiking van de Derk Koetje Award en andere activiteiten van de Stichting Keiroze.

Ook hier bleek corona een beperkende factor voor het aantrekken van grote groepen deelnemers.

De vlag van de Diversiteitsweek wordt aangeboden aan Froukjen van der Wal, Secretaris Cooperatieve Vereniging Eemhuis, en Jacobijn Erdsieck die geholpen heeft bij het opzetten van de tentoonstelling die speciaal voor de Diversiteitsweek door studenten van Scholen in de Kunst Amersfoort is gemaakt (zie ook de afbeelding van de Eindejaar kaart van Art.1 MN).

WONINGMARKTDISCRIMINATIE

Voor Art.1 MN stonden er geen prestatie afspraken ingepland voor woningmarktdiscriminatie. Desondanks heeft Art.1 MN op verzoek van de organisatie die hierover gaat, toch prestaties geleverd. Zo heeft Art.1 MN geholpen bij de totstandkoming van een toolkit en heeft de organisatie 2 afstemmingsoverleggen bijgewoond.

TABEL: URENVERANTWOORDING 2021

	Ingekochte uren bij Art1MN	Realisatie uren door Art1MN
Basispakket Meldpunt Discriminatie ADV	765	1.242
Meldingsbereidheid		
Aanvullende dienstverlening		
Beleidsadvies	40	24
Arbeid		
Arbeidsmarkt	65	0
Buurt en openbare ruimte		
Buurt & Wijk	50	110
LHBTI	65	53
Moslimdiscriminatie	50	3
Handicap, chronische ziekte		
Handicap/chronische ziekte	40	34
Horeca		
Horeca/Veilig Uitgaan	30	19
Onderwijs		
Educatie	205	175
Overig		
Netwerken	23	139
Woningmarktdiscriminatie	0	5
TOTAAL	1.333	1.802

BIJLAGEN

INWONERS

	1 januari 2019	1 januari 2020	1 januari 2021
	inwoners	inwoners	inwoners
Amersfoort	156286	157276	157462

MELDINGEN

	2019	2020	2021
Aantal meldingen door inwoner gemeente	46	75	73
Promillage (meldingen inwoner gemeente)	0,29	0,48	0,46
Aantal meldingen over voorval gemeente	40	55	51
Promillage (meldingen voorval gemeente)	0,26	0,35	0,32

KLACHTBEHANDELING

	2021	2020	2021
	inwoner	inwoner	inwoner
Alleen registratie	13	8	23
Advies/informatie	22	47	47
Beïnvloeding beleid	2	2	2
Bemiddeling	6	6	1
Bijstaan in procedures	1	2	0
Doorverwijzing	6	10	6
Eigen onderzoek Meldpunt	0	0	0
Overig	0	0	0

WIJZE VAN DISCRIMINATIE

	2019	2019	2020	2020	2021	2021
	inwoner	voorval	inwoner	voorval	inwoner	voorval
Bedreiging	1	1	0	0	3	2
Geweld	1	1	1	1	2	2
Omstreden behandeling	32	28	38	38	56	37
Vijandige bejegening	15	13	40	21	16	16
Overig	0	0	0	0	0	0
Onbekend/niet van toepassing	1	0	0	0	0	0

DISCRIMINATIEGROND

	2019	2019	2020	2020	2021	2021
	inwoner	voorval	inwoner	voorval	inwoner	voorval
Antisemitisme	0	0	0	0	2	2
Arbeidscontract	0	0	0	0	0	0
Arbeidsduur	0	0	0	0	0	0
Burgerlijke staat	2	2	0	0	0	0
Geslacht	6	7	5	4	3	2
Godsdienst (waarvan tegen moslims)	2 (1)	1 (0)	2 (1)	0	2 (2)	2 (2)
Handicap/chronische ziekte	13	10	11	11	8	5
Herkomst, huidskleur	12	12	47	29	21	16
Leeftijd	2	2	2	2	2	1
Levensovertuiging	0	0	0	0	0	0
Nationaliteit	1	1	0	0	2	0
Politieke gezindheid	0	0	0	0	0	0
Seksuele gerichtheid	8	7	2	2	4	3
Niet-wettelijk	1	1	4	5	30	20
Onbekend	2	0	2	2	0	0

MAATSCHAPPELIJK TERREIN

	2019	2019	2020	2020	2021	2021
	inwoner	voorval	inwoner	voorval	inwoner	voorval
Arbeidsmarkt	10	7	15	13	12	8
Buurt/wijk	1	1	2	2	7	7
Collectieve voorzieningen	3	5	10	11	20	9
Commerciële dienstverlening	11	9	12	10	7	6
Horeca/amusement	3	3	1	1	6	5
Huisvesting	3	2	1	2	4	2
Media en reclame	2	2	17	1	0	0
Onderwijs	3	3	8	8	1	1
Openbare ruimte	4	4	3	1	3	3
Politie/OM/vreemdelingenpolitie	1	1	2	3	3	2
Privésfeer	0	1	1	1	0	0
Publieke/politieke opinie	1	0	2	1	3	2
Sport	4	2	1	1	7	6
Overig	0	0	0	0	0	0
Onbekend	0	0	0	0	0	0

TOELICHTING CIJFERS AMERSFOORT

In het jaar 2021 hebben 73 inwoners van Amersfoort zich bij Art.1 MN gemeld met een discriminatie-ervaring. 51 keer is een melding gemaakt van een discriminatie-ervaring in het Amersfoortse. In 2021 is het aantal meldingen van inwoners ten opzichte van 2020 (75) nagenoeg gelijk gebleven. In 2020 was er een significante groei in het aantal meldingen ten opzichte van 2019 (46) te zien vanwege het omstreden coronalied van Lex Gaarhuis van Radio 10. Volgens 17 inwoners uit Amersfoort was het lied beledigend voor Oost- en Zuidoost-Aziaten in Nederland en zij deden hier melding van. Ook het aantal meldingen over voorvallen in Amersfoort is praktisch gelijk gebleven. Werden er in 2020 55 meldingen geregistreerd, in 2021 waren dit er 51.

In 2021 bepaalde, net als in 2020, één onderwerp waarover de meeste meldingen werden gemaakt door inwoners van Amersfoort, namelijk de maatregelen rondom corona (32). Er is echter wel een wezenlijk verschil. In 2020 werd er een bulkmelding gedaan over het coronanummer op Radio 10 van Lex Gaarhuis. Al deze meldingen zagen toe op hetzelfde incident, waardoor melders tegelijkertijd geïnformeerd en geadviseerd konden worden over de voortgang en afhandeling van de melding. De meldingen in 2021 over de coronamaatregelen zijn allen individuele meldingen die ook allemaal een eigen afhandeling behoeften. Men klaagde over een ongelijke behandeling, omdat zij een coronatoegangsbewijs moesten tonen (19), een mondkapje moesten dragen (3), over de dwang die zij voelden om zich te laten vaccineren (8) en over corona in het algemeen (2). Deze klachten zagen toe op verschillende terreinen, zoals *collectieve voorzieningen* (18), *horeca* (5), *sport en recreatie* (5), *commerciële dienstverlening* (4), *arbeid* (2), en *onderwijs* (1) en *openbare ruimte* (1). 13 van de 32 coronagerelateerde meldingen zijn in het Amersfoortse ervaren.

Alle melders zijn persoonlijk benaderd om het verhaal te doen. Slechts in enkele gevallen is er de mogelijkheid om de klacht over de coronamaatregelen met de gelijkebehandelingswetgeving op te pakken. Dat geldt voor situaties als iemand vanwege een beperking/chronische ziekte en/of religie geen mondkapje kan dragen of zich kan laten vaccineren danwel zich laten testen. In alle andere gevallen werd er geen discriminatiegrond benoemd die in de gelijkebehandelingswetgeving is opgenomen. Deze meldingen zijn net zo goed serieus genomen en de melders zijn geïnformeerd en geadviseerd. Betreft het een melding zonder juridische grond, dan wordt deze

geregistreerd onder de discriminatiegrond: *niet-wettelijke gronden* (29 inwoner/ 13 voorval).

Het behoorlijke aantal coronagerelateerde meldingen, leidde in 2021 tot de oprichting van de werkgroep corona. In de werkgroep corona zitten klachtenconsulenten en medewerkers van verschillende antidiscriminatievoorzieningen, waaronder Art.1 MN. De werkgroep heeft nauw contact met zowel de (Kinder)Ombudsman als het College voor de Rechten van de Mens. Hierdoor kan er snel geschakeld worden. Casussen die via de gelijkebehandelingswetgeving te behandelen zijn, en mogelijk precedent scheppen, worden met voorrang bij het College voor de Rechten van de Mens aangemeld en indien mogelijk door het College getoetst. Signalen die niet onder de gelijkbehandelingswetgeving vallen, maar als onderscheid worden ervaren geeft de werkgroep door aan de (Kinder)Ombudman, die op zijn beurt weer in contact staat met het Ministerie van VWS.

Na de coronagerelateerde meldingen zijn de meeste meldingen binnengekomen op herkomst/kleur. 21 inwoners van Amersfoort hebben melding gemaakt op deze grond. Er zijn 16 meldingen op deze grond gedaan die zich in het Amersfoortse hebben afgespeeld. Desondanks is het aantal meldingen op deze grond bijna gehalveerd ten opzichte van 2020. In 2020 waren er vele Black Lives Matter-demonstraties die leidden tot een toename in de meldingen. Het aantal in 2021 is wel hoger dan in 2019 (12 inwoners/12 voorval). In 2021 werden de ervaringen voornamelijk opgedaan op de arbeidsmarkt als in de buurt/wijk (beide 6 keer bij zowel inwoner als voorval). Er zijn minder meldingen ingediend op de grond handicap/chronische ziekte als in de voorgaande jaren. Een verklaring daarvoor kan zijn dat mensen met een beperking vanwege corona minder snel naar buiten gaan en tevens minder naar plekken konden gaan vanwege de lockdowns.

Normaliter werden de meeste discriminatie-ervaringen opgedaan op de arbeidsmarkt. In 2021 is deze trend verbroken. De meeste inwoners uit Amersfoort hebben een discriminatie-ervaring opgedaan op het terrein *collectieve voorzieningen* (20). Van deze 20 meldingen waren er 11 gerelateerd aan de coronamaatregelen. Veelal betroffen het meldingen waarin inwoners van Amersfoort klaagden over het coronabeleid van de landelijke politiek. Ook in de sport en de horeca zagen wij een stijging in het aantal meldingen die coronagerelateerd waren (beide 5 meldingen). Een opvallende

stijging zien wij in het aantal meldingen op het terrein *buurt/wijk* waaronder voornamelijk burenruzies vallen. Op dit terrein werd in 2021 7 keer melding gemaakt.

Veruit de meeste meldingen werden als een omstreden behandeling ervaren (56 inwoner/ 37 voorval). En ook hier speelde de ervaring anders behandeld te worden vanwege de coronamaatregelen de grootste rol (respectievelijk 29/ 20). Als het gaat om een vijandige bejegening, dan zien wij dit voornamelijk terugkomen bij de discriminatiegrond ras (11 inwoner/ 11 voorval) en op het terrein buurt/wijk (zowel inwoner als voorval 6 meldingen). Men kan daarbij denken aan beledigende opmerkingen over de afkomst en/of huidskleur bij burencollicten. Door drie melders werd een incident als een bedreiging ervaren. Twee daarvan zagen toe op een burencollicten. De ander op de uitspraak van oud-minister De Jonge in de Eerste Kamer waar hij zei te weten waar ongevaccineerden wonen.

Van elk dossier wordt bijgehouden hoe de melding is afgehandeld. Bij het behandelen van een melding wordt er samen met de melder gekeken naar welke acties wenselijk én haalbaar zijn. Dit hangt sterk af van het type klacht en de wensen en verwachtingen van de melder.

In de meeste gevallen heeft Art.1 MN de melders advies of informatie gegeven (47 keer). Dat kan een vraag zijn over een incident dat binnen de gelijke behandelingswetgeving valt, of bijvoorbeeld een advies voor eigen handelen.

In 23 gevallen is de klacht alleen geregistreerd. De klacht valt dan niet onder de gelijkebehandelingswetgeving (zoals veel van de coronameldingen) of men heeft geen behoefte aan een verdere behandeling van de klacht. Door de klacht op te nemen in de registraties komt er wel zicht op de problematiek die door burgers als discriminerend wordt ervaren. De consulenten bieden in deze gevallen vaak een luisterend oor.

Een andere afhandelingsmogelijkheid is bemiddeling, waarbij namens de melder wordt geprobeerd om antwoord te krijgen van de andere partij op de discriminatie-ervaring van de melder. Het beoogde doel is om partijen weer op één lijn te krijgen. Indien dat niet lukt kan Art.1 MN de melder ondersteunen bij procedures. Als een melding niet bij Art.1 Midden Nederland thuishoort, wordt de melder (met een warme overdracht) doorverwezen. In 2021 is dit 6 keer gebeurd.

